

Pomladni glasi posvečeni slovenski mladini. IV. Uredil *Ivan Štrukelj*. Založili sotrudniki. V Ljubljani, 1894. Tiskala „Katoliška Tiskarna“. 143 str. Cena broširanemu izvodu 25 kr. kartoniranemu 35 kr. Ukusno natisnjena knjižica obseza pet pesmij, življenjepis Valvasorjev, štiri pripovedne spise in igrokaz v treh dejanjih. Najboljša spisa med vsemi sta povest „Hudi dnevi“ in črtica „Pri bučah“, oboje spisal *Ivan Štrukelj*; v obeh se kaže jako lepa nadarjenost pisateljeva. Mladini primerni sta tudi ostali povesti: „Pastir“ (spisal *Fr. S. Finšgar*) in „Materina luč“ (spisal *J. Jerše*). Igrokaz „Od hiše“ (spisal *Jos. Volc*) nima tega, česar bi največ potreboval: dramatiškega dejanja. Življenjepis „Baron Ivan Vajkard Valvasor“ (spisal *Eugen Lampe*) se čita prav dobro; pesmi so pač manjše vrednosti, sosebno v „Beli kači“, tej razblinjeni pripovedki, zasledili smo marsikaj prisiljenega. V obče pa vender priznavamo drage volje, da je letošnji zvezek „Pomladnih glasov“ dokaj boljši od lanskega, zato ga radi priporočamo šolskim knjižnicam in sploh prijateljem slovenske mladine.

Cerkvena glasba. 1. Maša »Ora pro nobis« v spomin 700 let, odkar obstoji fara na Št. Viški Gori 1192.—1892. Zložil *J. Laharnar*, organist. Izdalo cecilijansko društvo za goriško nadškofijo. Tisek Engelmann in Mühlberg v Lipsiji. — Stara častita fara na Št. Viški Gori sme biti ponosna na svojega vrlega sina organista, skladatelja g. Laharnarja. Pred nami leži umotvor (označena maša) tega skladatelja, ki jasno priča, koliko vzmore in kako visoko se vzpné človeški duh celo brez šole z resno in trdno voljo. Da je maša dobra, tega nam ni treba še posebe poudarjati; saj so jo vrlo dobro ocenili strokovnjaki, da, celó predsednik nem. cec. društva Schmidt jo zmatra vrednim umotvorom za vzprejem v nemški cec. katalog. Vender naj dostavimo o tej maši še to-le: 1. Celotnost in jednota te vzgledne maše se sosebno kaže v tem, da slone glasovi na lepem motivu litanjskega koral »ora pro nobis« — *a, gis, fis, gis, a*. Ta motiv je v posamnih glasovih nekaj ves izveden, nekaj omenjen ali predrugačen, drugi glasovi pa ga spretno vpletajo v lep venec. 2. Harmonija je do cela izborna, nastopanje glasov ne kaže nikjer najmanjše sile, vse teče gladko, pripravljene disonance se prelepo spajajo v konsonance. 3. Dobro predavana se bode maša slišala, kakor da je stoglasna, vse vrè, kipí in se kopiči v prelepem melodiškem toku. 4. Tekst je takó dobro deklamiran, da se povsod dobro razloči, najsi je mnogokrat med glasove različno porazdeljen. 5. Maša kaže, da ima skladatelj veliko prirojene kontrapunktiške olikane moči. — Da se prelepi maši čudimo, to je umevno; nenavadno pa je, da jo je spisala roka kmetskega mladeniča, katero pokrivajo trdi žulji! Izorno in glasbeno dovršeno delo se najbolje priporoča samo po sebi.

2. Missa »Jesu, rex gloriae«. Ad IV. voces inaequales (org. ad lib) auctore *D. Fajgelj*. Op. 69. — Strokovnjaški list »Cerkv. Glasbenik« je ocenil to mašo takó-le: »Cena čedno natisnjeni partituri 60 kr., v založbi tiskarne R. Milica v Ljubljani. Ime skladateljevo samo že pové, da je skladba v vsakem oziru dovršeno delo; pristavljamo še, da je maša zeló melodična in kljub mnogim imitatoričnim motivom vender še lahka, ker se glasovi gibljejo v lahkih, prijetnih, pogostoma le škálnih postopih. Maša je zložena v C-dur (Credo v F, Benedictus v G). V 6. taktu pri »Agnus« od konca naj poje tenor »c« namestu »g«. (Tisk. pomota *D. F.*). Želimo skladatelju in založniku iz srca obilo naročnikov.«

D. Fajgelj.

Petdesetletnica firme J. Giontini v Ljubljani. Znana Giontinijeva knjigarna praznuje danes svojo petdesetletnico. Ustanovila jo je leta 1829. goriška firma G. Patermolli, dné 1. maja 1844. leta pa jo je prevzel Ivan Giontini ter ji dodal trgovino s popirjem, knjigoveznicu in trgovino z glasbenim orodjem. Giontinijeva knjigarna je bila

od svojega početka do današnjih dni izredne važnosti za slovensko književnost, zakaj že do leta 1860. je izdala 115 del, do danes pa malone 400 slovenskih književnih proizvodov, izmed katerih so nekateri čakali že po več natiskov. Kot posebnost navajamo, da so se znane »Sanjske bukve« v prvih izdajah tiskale v 3000, pozneje v 4000 izvodih, letos pa izide že 21. (!) izdaja v 6000 izvodih! Takšnega zanimanja bi pač podjetnemu založniku želeli tudi pri drugih delih, izmed katerih je mnogo takih, ki so stalne vrednosti! Sosebno bogata je zaloga knjig za preprosti národ in za mladino in ta zaloga se vsako leto povprek pomnoži vsaj za osem knjig. — Mi smo že večkrat pohvalno poudarjali marljivo delovanje Giontinijeve knjigarne in ji tudi danes, ob nje petdesetletnici, izrekamo svoje posebno priznanje, kateremu dodajamo željo, da bi i nadalje takisto uspešno in vztrajno delovala za čimdalje lepši razvoj slovenske književnosti!

Dve novi razpravi dr. V. Oblaka. Jagičev »Archiv für slavische Philologie« XVI. prinaša dve razpravi našega učenega dr. V. Oblaka, in sicer »Die Halbvocale und ihre Schicksale in den südslavischen Sprachen« (str. 153.—198.) in »Zum silbenbildenden / im Slavischen« (str. 199.—209.). V prvi razpravi zasleduje pisatelj razvitek in različne reflekse polglasnikov v slovenščini, in zato utegne to delo zanimati tudi naše filologe. Važno je, kar navaja o dveh različnih dobah v razvitku bolgarskih polglasnikov v prave samoglasnike, ker se doslej niso mogli povoljno razložiti razni zastopniki polglasnikov v istem bolgarskem narečju. V hrvaščini nas v tem oziru seosebno zanimljejo narečja na krškem otoku, o katerih se tukaj govori dovolj natančno. — V drugi razpravi omenja dr. Oblak najprej to, da zlogotvorni / še dandanes živi v govoru različnih krajev na otoku Krku, o čemer se je še vedno dvojilo, in tudi v nekaterih bolgarskih narečjih, potem pa pojasnjuje daljši razvitek tega glasú v *ol*, *ow*, *u*, *o* in *lu*, pri čemer se seosebno ozira na jugoslovanska narečja.

Operni pevec J. K. Tertnik je priredil dne 4. m m. v Ljubljani svoj prvi samostojni koncert, čegar vzpored je obsežal slovenske skladbe Nedvčdove, Vilharjeve in Gerbičeve, dočim so bile točke v nemškem jeziku vzete iz opernih del Wagnerja (»Tannhäuser«, »Lohengrin«) in Leoncavalla (»I pagliacci«). Gospod Tertnik se je od tistega časa, kar smo ga prvič slišali pri koncertu »Glasbene Matice« v dvorani filharmoniskega društva, do današnjega dne naučil izredno veliko; ako še vzamemo njega fenomenalni ju-naški tenor, kakeršnih izvestno ni mnogo po svetu, tedaj je popolnoma umevno, da je gospod operni pevec dosegel velikanski uspeh. Najbolj so se seveda njega glasu prilegale velike arije iz oper Wagnerjevih, ali izvrstno je pogodil tudi pretežno liriški značaj naših slovenskih pesmij. Gospoda Tertnika čaka brez dvojbe še sijajna bodočnost, za katero mu lahko že sedaj častitamo.

Knjige »Matiče Hrvaške«. Knjižnica za klasično starino. Knjiga I. Povjest grčke književnosti. Sastavio dr. August Musić. Dio prvi. Povjest grčke poezije u klasično vrijeme. Zagreb 1893. Izdanje »Matiče hrvatske«. — Osvedočena, da je klasična starina kakor za človečanstvo v obče, tako tudi za vsakega pojedinca jedini most, ki nas vodi do tega, da dobro razumemo sedanost in v nji popolnoma izpolnimo svojo zadačo, počela je »Matica hrvatska« izdajati pred najmanj leti zbornik prevodov najboljših starih klasikov, grških in rimskih. Da pa olajša čitanje klasikov, bodisi v originalu, bodisi v prevodu, pokrenila je knjižnico, v kateri hoče objasniti vse kulturne strani starega klasičnega sveta. Kot prva knjiga tega zbornika je izšla zgodovina grške poetske književnosti v klasični dōbi, katero je sestavil naš rojak g. dr. August Musić, izvenredni profesor klasične filologije pri kr. véliki šoli zagrebški. Pisatelj sam pravi, da jo je »sestavil«, ne »spisal«. Pisateljev namen torej ni bil podati čitateljem